

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ (SB)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază funcția sintactică de subiect al propoziției regente:
E ușor a scrie versuri. (subiect)
E ușor ^{1/} (să) scrii versuri. ^{2/} (subiectivă)

ÎNTREBĂRI:

- cine?
- ce?

TERMENI REGENȚI:

- **verb personal:** Vine ^{1/} (cine) poate. ^{2/}
- **verb impersonal:** *este, trebuie.*
Trebuie ^{1/} (să) meargă. ^{2/}
- **verb personal devenit impersonal:** *a rămâne, a ajunge, a păsa, a plăcea, a veni etc.*
Ajunge ^{1/} (cât) ai alergat. ^{2/}
Rămâne ^{1/} (cine) vrea. ^{2/}
- **expresie verbală impersonală:** *e bine, e rău, e ușor, e greu, e lesne, e dificil, e posibil, e drept, e recomandabil, e cu putință, e de prisos, este de dorit, e de crezut, e culmea, e păcat, e un adevăr, e un noroc, una e, alta e, e un fapt etc.*
E bine ^{1/} (că) s-a întâmplat așa. ^{2/}
- **verbe reflexive și impersonale:** *se cuvine, se cade, se întâmplă, se zice, se aude, se spune, se pare, se poate, se vede etc.*
Se zice ^{1/} (că) plouă. ^{2/}
Se cuvine ^{1/} (să) fim civilizați. ^{2/}
- **verb impersonal cu pronume în dativ:** *a-i fi dat, a-i fi sortit, a-i fi hotărât, a-i fi scris, a-i părea, a-i rămâne, a-i da prin gând, a-i trece prin minte, a-i plăcea, a-i veni etc.*
I-a fost dat ^{1/} (să) ajungă acolo. ^{2/}
Mi-a convenit ^{1/} (ce) s-a propus la ședință. ^{2/}
- **adverb sau locuțiune adverbială predicativă:** *desigur, firește, probabil, poate, negreșit, pesemne, cu siguranță, cu certitudine, fără îndoială, de bună seamă etc.*
Desigur ^{1/} (că) vor veni și ei. ^{2/}

ELEMENTE DE RELATIE:

- pronume relative:** *cine, care ce, cât, cel ce* - (Cine) se scoală de dimineață ^{1/} departe ajunge. ^{2/}
- adjective pronominale relative:** Este susținut ^{1/} (care) elev învăță. ^{2/}
- pronume nehotărâte:** *oricare, oricine, orice, oricât:* (Oricine) muncește ^{1/} are de toate. ^{2/}
- adjective pronominale nehotărâte:** (Orice) om muncește ^{1/} are de toate. ^{2/}
- adverbe relative:** *unde, cât, cum, când, încotro:* Nu se știe ^{1/} (când) a plecat. ^{2/}
- conjunții subordonatoare:** *că, să, ca să, dacă, de:* E bine ^{1/} (că) a venit. ^{2/}
Nu se știe ^{1/} (dacă) vine. ^{2/}
- locuțiuni subordonatoare conjuncționale:** *cum că, cum de, decât să:*
E de mirare ^{1/} (cum de) a rezistat. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: nu are elemente corelative, nici elemente de relație specifice.

TOPICĂ: - antepusă (când răspunde la întrebarea **cine?**): (Cine)- i harnic ^{1/} are totul. ^{2/}
- postpusă (când răspunde la întrebarea **ce?**): E rău ^{1/} (ce) face. ^{2/}

PUNCTUAȚIE: de obicei nu se desparte de regentă prin virgulă indiferent de locul pe care îl ocupă. Când stă înaintea regentei și este reluată prin pronume demonstrativ, se desparte întotdeauna prin virgulă : (Cine) aleargă mai repede, ^{1/} acela e câștigător. ^{2/}

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ PREDICATIVĂ (PR)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază funcția sintactică de nume predicativ al propoziției regente:

Plăcerea lui este de a citi. (nume predicativ)

Plăcerea lui este ^{1/} (să) citească. ^{2/} (predicativă)

ÎNTREBĂRI:

- ce?
- cine?
- cum? (adresate verbului copulativ din regentă)

TERMENI REGENȚI:

- **verb copulativ care constituie predicatul nominal incomplet al regentei:** *a fi, a deveni, a ieși, a se face, a ajunge, a părea, a însemna, a rămâne, a se naște etc.*

Hotărârea lor este ^{1/} (că) vor veni. ^{2/}

El a devenit ^{1/} (ce) și-a dorit. ^{2/}

Asta înseamnă ^{1/} (că) n-a fost atent. ^{2/}

Mihai a rămas ^{1/} (cum) îl știa. ^{2/}

El părea ^{1/} (că) este obosit. ^{2/}

ELEMENTE DE RELAȚIE:

a. pronume relative: *cine, care ce, cât, cel ce* – Întrebarea este ^{1/} (ce) vor face. ^{2/}

b. adjective pronominale relative: Problema este ^{1/} (a cui) propunere o susținem. ^{2/}

c. pronume nehotărâte: *oricare, oricine, orice, oricât:*

Banul este ^{1/} (al oricui) îl muncește. ^{2/}

d. adjective pronominale nehotărâte: Premiul este ^{1/} (pentru orice) om câștigă. ^{2/}

e. adverbe relative: *unde, cât, cum, când, încotro:*

Nedumerirea noastră este ^{1/} (când) va veni. ^{2/}

f. adverbe nehotărâte: *oricum, oricât:* El este ^{1/} (oricum) vrea. ^{2/}

g. conjuncții subordonatoare: *că, să, ca ... să, dacă, de:*

Propunerea mea este ^{1/} (să) plecăm. ^{2/}

Întrebarea este ^{1/} (dacă) va reuși. ^{2/}

h. locuțiuni subordonatoare conjuncționale: *după cum, ca și cum, ca și când, de parcă:*

Totul era ^{1/} (după cum) planificaseră. ^{2/}

Este ^{1/} (de parcă) n-ar fi. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: nu are elemente corelative, nici elemente de relație specifice.

TOPICĂ: - antepusă verbului copulativ din regentă: Problema este ^{1/} (ce) vrea. ^{2/}

- postpusă (când vorbitorul insistă asupra celor spuse în propoziția predicativă):

(Cine) sunteți ^{1/} sunteți. ^{2/}

PUNCTUAȚIE: nu se desparte de regentă prin virgulă indiferent de locul pe care îl ocupă.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ ATRIBUTIVĂ (AT)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază funcția sintactică de atribut pe lângă un substantiv sau substitut al acestuia din propoziția regentă:

Am urmat sfatul *dat.* (atribut)

Am urmat sfatul ^{1/}(pe care) ni l-ai dat. ^{2/} (atributivă)

ÎNTREBĂRI:

- care? , cât? , câte? ,
- ce fel de? , al (a, ai, ale) cui?

TERMENI REGENȚI:

- **substantiv:** El este băiatul^{1/} (pe care) l-am căutat.^{2/}
- **pronume:** Acela ^{1/} (care) învață^{2/} știe^{1/}.
- **numeral:** Al doilea, ^{1/} (care) a întârziat^{2/} a avut mai mult de așteptat^{1/}.

ELEMENTE DE RELAȚIE:

a. pronume relative: *cine, care ce, cât, cel ce:*

Primește premiul elevul ^{1/} (care) e silitor. ^{2/}

Am urmat sfatul ^{1/} (ce) mi l-ai dat. ^{2/}

b. pronume interogativ: Ascultă muzica ^{1/} (pe care) ai ascultat-o și ieri? ^{2/}

c. adverbe relative: *unde, cât, cum, când, încotro:* Nu se știe ziua^{1/} (când) a plecat. ^{2/}

Nu cunosc locul ^{1/} (unde) merge. ^{2/}

d. adverbe interogative: Nu cunosc locul ^{1/} (unde) merge? ^{2/}

d. conjuncții subordonatoare: *că, să, ca să, dacă:* A luat hotărârea ^{1/} (să) vină. ^{2/}

Întrebarea ^{1/} (dacă) vine ^{2/} și-a pus-o și el. ^{1/}

e. locuțiuni subordonatoare conjuncționale: *de să, cum că, până să:*

Într-una din zile ^{1/} (până să) plec în concediu, ^{2/} m-a vizitat Ionescu. ^{1/}

ELEMENTE CORELATIVE: nu are elemente corelative, nici elemente de relație specifice.

TOPICĂ: - postpusă: Știu răspunsul întrebării^{1/} (pe care) i-a adresat - o. ^{2/}

- intercalată (cu condiția să urmeze termenului regent): Ziua ^{1/} (în care) m-a vizitat ^{2/} mi-o amintesc și acum. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: dacă este determinativă (neizolată) nu se desparte prin virgulă, iar dacă este explicativă (izolată) se desparte prin virgulă de regenta ei. Atributivă explicativă intercalată se izolează prin virgule de regenta ei.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ (CD)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază funcția sintactică de complement direct pe lângă cuvântul determinat din regentă:

A învățat *a citi* . (complement direct)

A învățat ^{1/}(să) citească. ^{2/} (completivă directă)

ÎNTREBĂRI:

- pe cine?
- ce?

TERMENI REGENȚI:

- **verb tranzitiv:** Nu știe^{1/} (cine) vine.^{2/}
- **locuțiune verbală tranzitivă:** N-a băgat de seamă ^{1/} (că) plecase.^{2/}
- **interjecție cu valoare predicativă:**
Iată ^{1/} (ce) s-a întâmplat. ^{2/}

ELEMENTE DE RELAȚIE:

- a. pronume relative:** *cine, care ce, cât, cel ce* – Nu știam ^{1/} (cine) va învinge. ^{2/}
- b. adjective pronominale relative:** A întrebat ^{1/}(care) elev învată. ^{2/}
- c. pronume nehotărâte:** *oricare, oricine, orice, oricât*: Îți dau ^{1/} (orice) îmi ceri. ^{2/}
- d. adjective pronominale nehotărâte:** Îți ofer ^{1/} (orice) lucru dorești. ^{2/}
- e. pronume interogativ:** Știi ^{1/} (cine) vine? ^{2/}
- f. adjective pronominal interogativ:** Înțelegi ^{1/} (ce) probleme discută? ^{2/}
- g. adverbe relative:** *unde, cât, cum, când, încotro*: Nu știe ^{1/} (când) a plecat. ^{2/}
- h. conjuncții subordonatoare:** *că, să, ca ... să, dacă, de*: Am auzit ^{1/} (că) a venit. ^{2/}
Nu știe ^{1/} (dacă) vine. ^{2/}
- i. locuțiuni subordonatoare conjuncționale:** *cum că, cum de*:
Zicea ^{1/} (cum că) ar merge acolo. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: nu are elemente corelative, nici elemente de relație specifice. Poate fi reluată în regentă când determină un verb la mod nepersonal – nepredicativ.

TOPICĂ: - postpusă : Știu^{1/} (ce) face. ^{2/}

- antepusă : (Care) vine, ^{1/}nu știu nici acum. ^{2/}

- intercalată: A dori ^{1/} (să) fii altfel decât el, ^{2/} este o schimbare. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: când stă după regentă nu se desparte prin virgulă. Când este antepusă regentei, de desparte, de obicei, prin virgulă. Când este intercalată, virgula se poate folosi după ea.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ INDIRECTĂ (CI)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază funcția sintactică de complement indirect pe lângă cuvântul determinat din regentă:

Vorbește ascultătorilor. (complement indirect)

Vorbește ^{1/}(cui) ascultă. ^{2/} (completivă indirectă)

ÎNTREBĂRI:

- cui?, despre cine?, de cine?, cu cine?, la cine?, pentru cine?, împotriva cui?, contra cui?, asupra cui? etc.

TERMENI REGENȚI:

- **verb personal:** Se gândea ^{1/} (la cine) va veni. ^{2/}
- **locuțiune verbală:** Nu și-a dat seama ^{1/} (ce) s-a întâmplat. ^{2/}
- **adjectiv:** Îndemânarea este necesară ^{1/} (cui) repară. ^{2/}
- **locuțiune adjectivală:** Nu era în stare ^{1/} (să) scoată o vorbă. ^{2/}
- **adverb:** E rău ^{1/} (de cine) e sărac. ^{2/}
- **interjecție:** E vai ^{1/}(de cine) nu ascultă. ^{2/}
Bravo ^{1/}(cui) câștigă. ^{2/}

ELEMENTE DE RELATIE:

- a. pronume relative:** *cine, care ce, cât* - Povestește ^{1/} (cui) îl ascultă. ^{2/}
- b. adjective pronominale relative:** Este mândru ^{1/}(de câte) rezultate a obținut. ^{2/}
- c. pronume nehotărâte:** Se teme ^{1/} (de oricine) îl amenință. ^{2/}
- d. adjective pronominale nehotărâte:** Dă premiul ^{1/} (oricărui) copil îl merită. ^{2/}
- e. pronume interogative:** Se gândește ^{1/} (la cine) va veni? ^{2/}
- f. adjective pronominale interogative:** S-a întrebat ^{1/}(la care) coleg va merge? ^{2/}
- g. adverbe relative:** *unde, cât, cum, când, încotro*: Nu mă dumiresc ^{1/} (unde) e. ^{2/}
- h. conjuncții subordonatoare:** *că, să, ca să, dacă, de*: Nu mă mir ^{1/} (că) n-a reușit. ^{2/}
- i. locuțiuni subordonatoare conjuncționale:** *cum că, cum de*:
S-a mirat ^{1/} (cum de) a rezistat. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: nu are elemente corelative, nici elemente de relație specifice. Poate fi însă reluată sau anticipată în regentă prin pronume personal formă neaccentuată.

TOPICĂ: - postpusă: Mă gândesc ^{1/} (ce) face. ^{2/}

- antepusă : (Despre ce) au discutat ^{1/}nu m-am întrebat niciodată. ^{2/}
- intercalată: Gândindu-mă ^{1/} (la ce) a spus, ^{2/} am înțeles mesajul. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: - când este așezată după regentă nu se desparte prin virgulă.

- antepusă, se desparte de obicei prin virgulă.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE LOC (CL)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază rolul unui complement circumstanțial de loc și arată locul în care se desfășoară o acțiune sau se manifestă o însușire:

Pretutindeni vezi locuri minunate. (complement circumstanțial de loc)
(Oriunde) privești.^{1/} vezi locuri minunate.^{2/} (circumstanțială de loc)

ÎNTREBĂRI:

- unde?, de unde?, până unde?, încotro?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : Vine ^{1/} (de unde) a fost trimis.^{2/}
- **locuțiune verbală**: Stă de vorbă cu mine^{1/} (oriunde) mă întâlnește.^{2/}
- **interjecție**: Hai ^{1/} (unde) vrei.^{2/}
- **adjectiv**: Victorioasă ^{1/} (oriunde) joacă,^{2/} echipa a câștigat campionatul. ^{1/}
- **locuțiune adjectivală**: De treabă ^{1/} (oriunde) l-ai întâlni,^{2/} te ajută la nevoie. ^{1/}
- **adverb**: Acolo, ^{1/} (unde) ai fost tu, ^{2/} n-a ajuns încă nimeni. ^{1/}
- **locuțiune adverbială**: În mijloc, ^{1/} (unde) a stat el, ^{2/} a fost multă lume. ^{1/}

ELEMENTE DE RELATIE:

- a. **pronume relative**: *cine, care ce, cât + prep.* - Merg ^{1/} (la cine) mă cheamă.^{2/}
- b. **adjective pronominale relative**: Ne îndreptăm ^{1/} (spre care) coleg ne cheamă.^{2/}
- c. **pronume nehotărâte**: *oricare, oricine, orice, oricât + prep.:* Se duce ^{1/} (câtre oricine) vrea.^{2/}
- d. **adjective pronominale nehotărâte**: Mergea ^{1/} (spre oricare) clădire dorea.^{2/}
- e. **pronume interogative**: Mergi ^{1/} (la cine) am stabilit?^{2/}
- f. **adjectiv pronominal interogativ**: Vii^{1/} (de la ce) coleg ai fost?^{2/}
- g. **adverbe relative**: *unde, încotro, cât*: Nu merge ^{1/} (unde) au stabilit.^{2/}
A umblat ^{1/} (cât) e lumea de mare.^{2/}
- h. **adverbe nehotărâte**: *oriunde, oriîncotro*: (Oriîncotro) privești^{1/} vei vedea locuri minunate.^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbul **acolo** cu sau fără prepoziție; nu are elemente de relație specifice.

TOPICĂ: - postpusă: Vin^{1/} (de unde) am fost.^{2/}

- antepusă: (Unde) a fost, ^{1/} a aflat adevărul.^{2/}
- intercalată: Acolo, ^{1/} (unde) ai fost tu, ^{2/} n-a ajuns încă nimeni. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: când stă după regentă nu se desparte de obicei prin virgulă. Când stă înaintea regentei poate fi despărțită, despărțirea fiind obligatorie dacă are element corelativ. Dacă este intercalată și așezată înaintea predicatului regentei, se izolează între virgule.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE TIMP (CT)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază rolul unui complement circumstanțial de timp și arată timpul când se desfășoară acțiunea din regentă sau se manifestă o însușire.

- temporală poate exprima:

- *anterioritatea*: Am ajuns la gară^{1/} (înainte ca) trenul (să) sosească.^{2/}
- *posterioritatea*: M-a căutat ^{1/} (după ce) plecasem.^{2/}
- *simultaneitatea*: A venit ^{1/} (în timp ce) învățam la geografie.^{2/}

ÎNTREBĂRI:

- când?, de când?, până când?, cât timp?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : Vine ^{1/} (când) poate.^{2/}
- **locuțiune verbală**: Stă de vorbă cu mine^{1/} (când) mă întâlnește.^{2/}
- **interjecție**: Hai ^{1/} (când) vrei.^{2/}
- **adjectiv**: Biruitoare ^{1/} (când) a luptat la Oituz,^{2/} armata română a câștigat și alte bătălii. ^{1/}
- **locuțiune adjectivală**: Din topor, ^{1/}(când) a crescut,^{2/} băiatul a dat de necaz. ^{1/}
- **adverb**: Azi, ^{1/} (când) te-am căutat,^{2/} nu erai acasă. ^{1/}
- **locuțiune adverbială**: Din vreme în vreme,^{1/}(când) te întâlnesc,^{2/} mă bucur.^{1/}

ELEMENTE DE RELATIE:

a. adverbe relative: *când, cât (cât timp), cum (îndată ce), unde (îndată ce):*

(Când) a venit, ^{1/} nu l-a găsit.^{2/}

(Cât) a stat aici, ^{1/} n-a scos o vorbă.^{2/}

(Cum) îl văzu, ^{1/} îl și recunosc.^{2/}

b. adverbe nehotărâte: *oricând, orișicând, oricât:* (Oricând) vrei,^{1/} îl poți vedea.^{2/}

Poți sta ^{1/} (oricât) vrei.^{2/}

c. conjuncții: *până (nu), dacă, de, că:* A stat ^{1/} (până) s-a întunecat.^{2/}

(Dacă) a văzut așa, ^{1/} nora împăratului s-a mai domolit.^{2/}

d. locuțiuni conjuncționale: *înainte (ca...) să, îndată ce, imediat ce, după ce, pe dată ce, în timp ce, câtă vreme, cât timp, oro de câte ori etc.*

(După ce) i-a întâlnit, ^{1/} s-a întors.^{2/}

(Ori de câte ori) plouă, ^{1/} își ia umbrela.^{2/}

e. pronume relative: *cine, care, cât :* Au sosit ^{1/} (înaintea cui) doreau.^{2/}

f. adjective pronominale relative: Ajungem ^{1/} (înaintea cărui) coleg ne cheamă.^{2/}

g. pronume nehotărâte: *oricare, oricine:* Se duce ^{1/} (înaintea oricui) vrea.^{2/}

h. adjective pronominale nehotărâte: Mergea ^{1/} (înaintea oricărui) om dorea.^{2/}

i. pronume interogative: Vii ^{1/} (înaintea cui) am stabilit?^{2/}

j. adjectiv pronominal interogativ: Ajunși ^{1/} (înaintea cărui) coleg ți-ai propus?^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele și locuțiunile adverbiale: *și, imediat, îndată, deodată, cum, atunci, numai ce, pe urmă, de atâtea ori* etc. Locuțiunile adverbiale menționate sunt specifice temporalei.

TOPICĂ: - postpusă: Vin ^{1/} (înaintea cui) vreau.^{2/}

- antepusă: (Când) va veni, ^{1/} va fi târziu.^{2/}

- intercalată: Azi, ^{1/} (când) ai venit tu, ^{2/} nu era nimeni acolo. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: se desparte prin virgulă când nu exprimă o circumstanță esențială, când este antepusă și are un corelativ, sau când este intercalată și se așează înaintea predicatului regentei.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE MOD (CM)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază rolul unui complement circumstanțial de mod și arată cum se desfășoară acțiunea din regentă sau se manifestă o însușire.

- modala poate fi de mai multe feluri:

- *propriu-zisă*: A procedat^{1/} (cum) l-ai sfătuit.^{2/}
- *comparativă*: - de egalitate: Muncește^{1/} (cum) muncesc toți.^{2/}
- de inegalitate: Învată mai bine^{1/} (decât) mă așteptam.^{2/}
- de condiție: Se clătina^{1/} (ca și cum) ar fi fost beat.^{2/}
- *de măsură progresivă*: (Cu cât) crește^{1/} cu atât se face mai deștept.^{2/}

ÎNTREBĂRI:

- cum?, în ce fel?, în ce mod?, în ce chip?, cât?, cât de?

TERMENI REGENTI:

- **verb** : Vine^{1/} (cum) poate.^{2/}
- **locuțiune verbală**: Și-a bătut joc de el^{1/} (cum) n-o făcuse nimeni.^{2/}
- **interjecție**: Hai^{1/} (cât) poți de repede.^{2/}
- **adverb**: Învată mai bine^{1/} (decât) înveți tu.^{2/}
- **locuțiune adverbială**: De-a boaza,^{1/}(cum) merge el,^{2/} merge toți copiii.^{1/}
- **adjectiv**: Este mai bun^{1/} (decât) ești tu.^{2/}
- **locuțiune adjectivală**: De treabă,^{1/}(cum) erau și ai lui,^{2/} băiatul a ajuns cunoscut.^{1/}

ELEMENTE DE RELATIE:

a. **adverbe relative**: *cum, precum, cât, decât, parcă, cât etc.* precedate sau nu de alt element:

Învată^{1/} (cum) poate.^{2/}

Muncește^{1/} (cât) poate.^{2/}

A procedat^{1/} (cum) a putut.^{2/}

b. **locuțiuni conjuncționale**: *după cum, cât ce, ca și cum, ca și când, de parcă, de ce, de aceea, cu atât(a) (mai), pe lângă ce etc.*

A procedat,^{1/}(după cum) l-ai învățat.^{2/}

S-a comportat^{1/} (ca și cum) nu m-ar fi cunoscut.^{2/}

c. **pronume relative**: *ce, cine, care, cât* : De harnic^{1/} (ce) este / nu are astâmpăr^{1/}

d. **adjective pronominale relative**: Citește la fel de mult^{1/} (ca ce) om e interesat.^{2/}

e. **pronume nehotărâte**: *oricare, oricine, orice*: Studiază^{1/} (ca oricare) vrea.^{2/}

f. **adjective pronominale nehotărâte**: Învată^{1/} (ca orice) elev dorește.^{2/}

g. **pronume interogative**: Faci^{1/} (ca cine) am stabilit?^{2/}

h. **adjectiv pronominal interogativ**: Ajunși^{1/} (ca cine)- ți dorești?^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele și locuțiunile adverbiale: *așa, astfel, asemenea, atât(a), la fel, pe atâta, de ce, de aceea, cu atât(a)(mai)*

TOPICĂ: - postpusă: Vin^{1/} (cum) vreau.^{2/}

- antepusă: (După câte) știu,^{1/} este un timid.^{2/}

- intercalată: Așa,^{1/} (cum) ai venit tu,^{2/} au venit și ei.^{1/}

PUNCTUAȚIE: - modala așezată după regentă se desparte dacă nu este esențială în frază, se termină cu un complement circumstanțial, sau apare ca o explicație a unui complement circumstanțial de mod.

- antepusă, se desparte obligatoriu dacă are un corelativ în regentă.

- cea intercalată se izolează dacă stă înaintea predicatului sau mai departe de termenul regent

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE CAUZĂ (CZ)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază rolul unui complement circumstanțial de cauză și arată cauza acțiunii sau o însușire din regentă.
- cauzala poate fi de mai multe feluri:
 - *propriu-zisă care exprimă o cauză directă sau indirectă:*
S-a supărat^{1/} (pentru că) nu l-ai așteptat.^{2/}
 - *argumentativă:* (Dacă) n-ai învățat,^{1/} cum o să promovezi.^{2/}

ÎNTREBĂRI:

- din ce cauză?, din ce pricină?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : N-a venit ^{1/} (pentru că) a fost reținut.^{2/}
- **locuțiune verbală**: N-a băgat de seamă nimic ^{1/} (că) a fost neatent.^{2/}
- **interjecție**: Geamul tronc^{1/} (din cauză că) s-a făcut curent.^{2/}
- **adjectiv**: Este gârbovă ^{1/} (din cauză că) este bătrână.^{2/}
- **locuțiune adjectivală**: Este din topor, ^{1/}(din cauză că) nu-i educat.^{2/}

ELEMENTE DE RELAȚIE:

- a. conjuncții subordonatoare:** *deoarece, fiindcă, întrucât, căci, dacă, de, că.*
Nu știe ^{1/} (fiindcă) n-a învățat.^{2/}
Lipsește^{1/} (că) e bolnav.^{2/}
- b. locuțiuni conjuncționale subordonatoare:** *din cauză că, din pricină că, din moment ce, de vreme ce, o dată ce, de bine că, pentru că, câtă vreme* etc.
N-a venit la mine ^{1/} (din cauză că) a fost plecat în oraș.^{2/}
(De vreme ce) nu înveți, ^{1/} nu știi.^{2/}
- c. adverbe relative cu valoarea unor conjuncții:** *cum, când, unde:*
(Cum) nu cunoașteți drumul ^{1/} vă puteți rătăci. ^{2/}
(Când) nu studiază, ^{1/} cum o să știe?^{2/}
- d. pronume relative precedate de prepoziții:** *ce, cât* : Nu refuz oferta ^{1/} (de ce) crezi tu. ^{2/}
Nu-și revine^{1/} (de câte) a suferit.^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele și locuțiunile adverbiale: *apoi, atunci, pentru aceea, de aia, de aceasta*. Conjuncțiile menționate, în afara ultimelor trei, sunt specifice. Specifice sunt și locuțiunile conjuncționale menționate, cu excepția ultimelor trei.

- TOPICĂ: - postpusă: Vin,^{1/} (că) vreau.^{2/} (cele introduse prin **că** și **căci**)
- antepusă: (Cum) n-ai învățat, ^{1/} n-ai știut.^{2/} (cele introduse prin **cum**)
- intercalată: De aceea, ^{1/} (că) -i bolnav, ^{2/} n-a venit.^{1/}

PUNCTUAȚIE: - indiferent de topică, cauzala se desparte, în general, de regenta ei prin virgulă.

PROPOZITIA SUBORDONATA COMPLETIVA DE SCOP(CS , F)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care îndeplinește în frază rolul unui complement circumstanțial de scop, arătând scopul acțiunii din regentă.

ÎNTREBĂRI:

- în ce scop?, cu ce scop?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : Vine la bibliotecă ^{1/} (să) împrumute cărți .^{2/}
- **locuțiune verbală**: A luat parte la concurs ^{1/} (ca să) câștige. ^{2/}
- **interjecție**: Hai în clasă ^{1/} (ca să) repetăm lecția. ^{2/}

ELEMENTE DE RELATIE:

a. conjuncții subordonatoare: *să, ca să, de.*

Vine adesea ^{1/} (ca să)-i vadă.^{2/}

Mergea la mare ^{1/} (de) se trata de reumatism.^{2/}

b. locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *pentru ca să, că doar (- doar), că doar de, doar de.*

Învată ^{1/} (pentru ca să) reușească.^{2/}

Insistă ^{1/} (că doar-doar) l-o lămuri. ^{2/}

c. adverbul doar (doar):

Îl vizita des, ^{1/} (doar-doar) l-o convinge de adevăr.^{2/}

d. pronume relativ precedat de prepoziție: S-a dus ^{1/} (după ce) avea de cumpărat. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele și locuțiunile adverbiale: *anume, dinadins, de asta, într-adins, de aceea, pentru aceea, pentru asta* etc. elementele subordonatoare populare sunt specifice.

TOPICĂ: - postpusă: Vin,^{1/} (ca să) te văd. ^{2/}

- antepusă: (Pentru ca să)-l văd, ^{1/} am venit mai devreme. ^{2/}

- intercalată: Anume, ^{1/} (ca să) mă supere, ^{2/} n-a venit. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: - finala introdusă prin **de** nu se desparte prin virgulă de regentă. Se despart cele cu element corelativ în regentă, care sunt antepuse și nu sunt considerate esențiale în frază.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONDIȚIONALĂ (CȚ)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care exprimă condiția sau ipoteza de a cărei îndeplinire depinde realizarea unei acțiuni sau a unei însușiri din regentă.

ÎNTREBĂRI:

- cu ce condiție?

TERMENI REGENTI:

- **verb** : (Dacă) dorești ^{1/} vino la mine.^{2/}
- **locuțiune verbală**: (Dacă) ai timp ^{1/} să iei și tu parte la adunare. ^{2/}
- **interjecție**: Hai în clasa ^{1/} (dacă) vrei! ^{2/}
- **adjectiv**: Acest echipament este recomandabil ^{1/} (în caz de) mergi pe munte.^{2/}

ELEMENTE DE RELATIE:

a. conjuncții subordonatoare: *dacă, de, să.*

Vine ^{1/} (de)-l vede.^{2/}

(Dacă) dorești ^{1/} vino la mine.^{2/}

(Să) fi învățat, ^{1/} reușea. ^{2/}

b. locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *în caz de, în caz că, de unde.*

(În caz că) plouă, ^{1/} îmi voi lua umbrela.^{2/}

c. pronume relativ în genitiv + locuțiunea prepozițională în locul:

(În locul cui) a vorbit ^{1/} eu n-aș fi spus asta. ^{2/}

d. prin juxtapunere: Ai carte, ^{1/} ai parte.^{2/}

e. adverbul relativ când:

(Când) m-aș potrivi lui, ^{1/} de mult aș fi ajuns la sapă de lemn. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele *apoi* și *atunci*. Element introductiv specific este locuțiunea conjuncțională *în caz că*.

TOPICĂ: - postpusă: Vin^{1/} (dacă) te văd. ^{2/}

- antepusă: (Dacă) mă chemi ^{1/} voi veni. ^{2/}

- intercalată: Apoi, ^{1/} (dacă) mă superi, ^{2/} plec. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: - se despart prin virgulă cea juxtapusă și cea intercalată. Când e socotită esențială în frază, nu se desparte prin virgulă.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONCESIVĂ (CV)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care arată o împrejurare care ar putea împiedica realizarea acțiunii sau existența însușirii din regentă, dar nu o împiedică.
- este de mai multe feluri:
 - *propriu-zisă*: (Deși) este bolnav, ^{1/} a venit la școală. ^{2/}
 - *ipotetică sau condițională*: (Orice) s-ar întâmpla, ^{1/} nu plec acolo. ^{2/}

ÎNTREBĂRI:

- în ciuda cărui fapt?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : Învată , ^{1/} (chiar dacă) este obosit. ^{2/}
- **locuțiune verbală**: (Deși) era supărat, ^{1/} a stat totuși de vorbă cu mine. ^{2/}
- **interjecție**: (Deși) ești ocupat ^{1/} hai totuși până acolo. ^{2/}
- **adjectiv**: El a ieșit învingător, ^{1/} (deși) a jucat slab. ^{2/}

ELEMENTE DE RELATIE:

a. conjuncții subordonatoare: *că, dacă, de, să, deși, batăr, măcar.*

Calul, ^{1/} (că)-i cal, ^{2/} și tot obosește. ^{1/}

Fierul, ^{1/} (de)-i fier, ^{2/} și tot ruginește. ^{1/}

(Să)-l omori în bătaie, ^{1/} și tot nu recunoaște. ^{2/}

b. locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *cu toate că, chit că, măcar că, chiar dacă, chiar că, chiar de, chiar să, măcar de, și dacă, și de, fără (ca) să etc.*

(Cu toate că) s-a grăbit, ^{1/} n-a ajuns la timp. ^{2/}

Învată , ^{1/} (chiar dacă) este obosit. ^{2/}

c. pronume relativ + adj. indiferent:

(Indiferent ce) i-ai spune, ^{1/} tot nu se conformează. ^{2/}

d. adjectiv pronominal relativ + adj. indiferent:

(Indiferent ce) măsuri ai lua, ^{1/} tot nu se potolește. ^{2/}

e. pronume nehotărâte: *orice, oricât, oricine:*

(Orice) s-ar întâmpla, ^{1/} tot mă duc acolo. ^{2/}

f. adjectiv pronominal nehotărât:

(Oricâți) bani ai avea, ^{1/} tot nu-ți ajung. ^{2/}

g. adverbe relative: *cât, cum, unde.*

(Cât) de bogat ar fi, ^{1/} tot zgârcit rămâne. ^{2/}

(Cum) o dai, ^{1/} tot n-o nimerești. ^{2/}

(Unde) l-ai pune, ^{1/} tot îl găsește. ^{2/}

h. adverb nehotărât: *oricât, oricum, oriunde.*

(Oricât) te-ai strădui, ^{1/} tot nu reușești. ^{2/}

i. prin juxtapunere: *Plece ei, ^{1/} eu nu plec.* ^{2/}

Bate-l, ^{1/} și tot nu se duce. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele (*și*) *tot*, (*și*) *totuși*, și locuțiunea adverbială *cu toate acestea*.
Conjuncțiile *deși*, *batăr*, *măcar*, și locuțiunile conjuncționale menționate (cu excepția lui *fără ca să*) sunt specifice.

TOPICĂ: - postpusă: Vin ^{1/} (deși) n-am timp. ^{2/}

- antepusă: (Deși) plouă ^{1/} tot voi veni. ^{2/}

- intercalată: Totuși, ^{1/} (deși) a plouat, ^{2/} tot am plecat în excursie. ^{1/}

PUNCTUAȚIE: - se desparte de obicei prin virgulă de regenta ei.

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONSECUTIVĂ (CNS)

DEFINIȚIE:

- este subordonata care arată urmarea unei acțiuni, a unei însușiri sau a unei caracteristici, ori urmarea unei cantități.

ÎNTREBARE:

- care este urmarea faptului că?

TERMENI REGENȚI:

- **verb** : Mănâncă, ^{1/} (de) te sperie.^{2/}
- **adjectiv**: Era frumoasă, ^{1/} (încât) nu te puteai uita la ea.^{2/}
- **locuțiune adjectivală**: Era de treabă, ^{1/} (încât) îi ajuta pe toți.^{2/}
- **adverb**: Experimentase destul, ^{1/} (încât să) nu poată aduce noi argumente.^{2/}

ELEMENTE DE RELAȚIE:

a. conjuncții subordonatoare: *încât, că, de, să, ca să.*

Tipa, ^{1/} (de) te asurzea.^{2/}

E slabă, ^{1/} (să-i) plângi de milă.^{2/}

E prea diplomată, ^{1/} (ca să)-l contrazică.^{2/}

b. locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *încât să, pentru ca să, cât să, de să.*

Proceda de așa natură, ^{1/} (încât să) fie observat.^{2/}

E prea comod , ^{1/} (pentru ca să) face un asemenea efort.^{2/}

c. adverbe relative: *cât, decât.*

Tipa așa se tare, ^{1/} (cât) ți-era milă de el. ^{2/}

ELEMENTE CORELATIVE: adverbele *așa (de), astfel (de), atât (de), destul (de), prea*, locuțiunile adverbiale *în așa fel, până într-atât, până acolo*, adjectivele pronominale *atât, atare*. Conjuncția **încât** și locuțiunile conjuncționale *încât să* și *de să* sunt specifice.

TOPICĂ: - întotdeauna postpusă: Vorbește atât de tare, ^{1/} (încât) îl aud toți. ^{2/}

PUNCTUAȚIE: - se desparte prin virgulă de regenta ei cu excepția celei introduse prin **să** și cu corelativul **prea** și a celor introduse prin **de** așezate imediat lângă predicatul regentei.